

FRA pranešimas spaudai
Viena, 2018 m. kovo 28 d.

IT sistemos: teisių apsauga ir pažeidimai

IT sistemos gali padėti rasti dingusius vaikus migrantus ir kovoti su tapatybės vagystėmis. Tačiau jomis naudojantis taip pat kyla rizika žmonių pagrindinėms teisėms, pavyzdžiui, yra rizika, kad su žmogumi bus netinkamai elgiamasi prieglobsčio procedūros metu. Tokias išvadas savo naujoje ataskaitoje padarė Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA). Kadangi valdžios institucijos vis daugiau pasikliauja šiomis sistemomis, ataskaitoje siūlomi būdai, kaip apsaugoti tuos, kuriems to reikia.

„IT sistemos didina veiksmingumą, bet kokia rizika kyla pagrindinėms teisėms? – klausia FRA direktorius [Michael O’Flaherty](#). – Šiam dažnai keliamam, bet retai nuodugnai nagrinėjamam klausimui būtina skirti ypatingą dėmesį, jei norime užtikrinti ES pagrindinių teisių chartijoje išvardintas teises. Tinkamos apsaugos priemonės padės užtikrinti, kad teisių pažeidimų būtų kuo mažiau, ir skatinti pasitikėjimą IT sistemomis, kad būtų sustiprintas saugumas ir migracijos srantai būtų sklandesni.“

Kadangi IT sistemos vis daugiau naudojamos migracijos ir saugumo srityse, ataskaitoje *„[Akirtyje – biometriniai duomenys, ES IT sistemos ir pagrindinės teisės \(Under watchful eyes – biometrics, EU IT-systems and fundamental rights\)](#)“* nagrinėjamas šių sistemų poveikis. Joje taip pat nustatytos žmonių pagrindinių teisių apsaugos priemonės.

- Beveik 50 proc. FRA apklaustų Europos pasienio ir vizų išdavimo pareigūnų minėjo duomenų įrašų IT sistemose klaidas. Taip gali atsitikti dėl rašybos klaidų, vertimo paslaugų trūkumo ar klaidų priskiriant pirštų antspaudus. Tai rodo, kad ES ir valstybės narės turi stiprinti sistemų kokybės užtikrinimą. Jos taip pat turi užtikrinti, kad žmonės suprastų, kokiems tikslams duomenys renkami ir kaip paprastai ištaisyti ar ištrinti neteisingus asmens duomenis.
- Duomenys gali būti nulaužti, represinės struktūros gali turėti prieigą prie prieglobsčio ieškančių žmonių duomenų, vaikų duomenys gali juos stigmatizuoti suaugus. Šios problemos rodo, kad norint kontroliuoti prieigą prie duomenų ir stebėti, kaip jie naudojami, reikia stiprių apsaugos priemonių.

IT sistemos taip pat gali padėti siekti gero tikslo. Beveik trečdalis pasienio pareigūnų atlikdami savo darbą rado vaikus, kurie sistemose pažymėti kaip dingę. Tai rodo, kad IT sistemos gali padėti surasti dingusius ar prekybos žmonėmis aukomis tapusius vaikus. Jose taip pat galima rasti informaciją apie žmones, kurie atvyksta be kelionės dokumentų, jei sistemose yra informacijos apie juos. Taip užkertamas kelias tam, kad žmonės nebūtų neišleidžiami į šalį neteisėtai.

Daugiau informacijos galite rasti [klausimų ir atsakymų skiltyje](#) ir (arba) kreipkitės e. paštu: media@fra.europa.eu arba skambinkite telefonu +43 1 580 30 642.

Pastabos redaktoriams

- ES jau turi plataus masto sienų valdymo IT sistemas ([Vizų informacinę sistemą](#), [Šengeno informacinę sistemą](#) ir [EURODAC sistemą prieglobsčio paraiškų teikėjų tapatybei nustatyti](#)) ir planuoja jų sukurti dar daugiau. Taip pat siūloma sujungti šias ir būsimas IT sistemas, kad būtų galima dalintis informacija.